

Jeles napok júniusban

Szent Iván hava – Nyárelő – Napisten hava

Június első vasárnapja – Pedagógusok napja (USA-ban május első teljes hét keddje)

Június 3. Békésy György Nobel-díjas tudós születésnapja

**Június 4. A trianoni békeszerződés megkötésének napja
A nemzeti összetartozás napja**

Június 5. Környezetvédelmi világnap

Június 5. Gábor Dénes Nobel-díjas tudós születésnapja

Június 6. Baross Gábor születésnapja

Június 6. Bánki Donát születésnapja

Június 8. Szent Medárd napja

Június 13. A magyar feltalálók napja

Jeles napok júniusban

Szent Iván hava – Nyárelő – Napisten hava

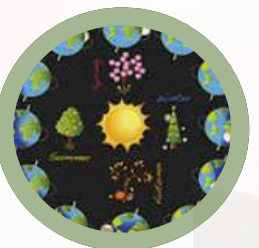
Június 14. A véradók világnapja

Június 16. Nagy Imre és mártírtársai újratemetésének emléknapja

Június 19. A független Magyarország napja

Június 21. Nyári napforduló, a csillagászati nyár kezdete

Június 22. Weöres Sándor születésnapja

Június harmadik vasárnapja – Apák napja

Június 23. Olimpiai világnap

Június 25. Karinthy Frigyes születésnapja

Június 29. Szent Péter és Szent Pál apostolok napja

Jeles napok júniusban

Szent Iván hava – Nyárelő – Napisten hava

Június első vasárnapja | Pedagógusok napja

Minden év júniusának első vasárnapján ünnepeljük a tanárokat és óvónőket. A pedagógusnapot Magyarországon 1952 óta ünnepeljük, mely nem azonos a pedagógusok vagy tanárok világnapjával, amit 1994 óta nemzetközi szinten október 5-én tartanak.

- Pedagógusnap (Sutori) Gyerekek élmény köszönete - minta Gyerekelőadás - ha nincs idő vers a leírásban
- Pedagógus vakáció dala, Gyerekek dala - évfűzűrűrű is jű, Csukás István: Tanévfűzűrű

Június 3. | Békésy Gyűrűg szűletésnapja - Nobel-dűjas tudűs

1899-ben szűletett Budapestben, magyar-amerikai *biofizikus*. 1961-ben elnyerte az orvostudományi Nobel-dűjat a belűs fűl műkűdésével kapcsolatos kutatásaiért. 1944-ben bombatalalat elpusztította a laboratóriumát, műszereit és feljegyzéseit. 1947-tűl 16 éven át a Harvard Egyetemen tanított.

- A kutató, aki feltűrűta az emberi hallás folyamatát (20:33)

Június 4. | A nemzeti összetartozás napja

Ez a nap a magyarok számára a nemzet egységét és összetartozását jelképezi, függetlenül attól, hogy ki hol él a világban. A Trianoni békeszerződés aláírásának évfűrdulűjához kapcsolűdik: 1920-ban Magyarország elveszítette területének és lakosságának jelentűs részét, és sok magyar az új határokon kűvűlre került. A megemlékezés célja az, hogy:

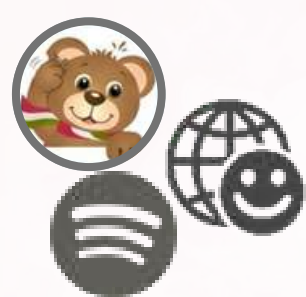
- kiemelje a magyar nemzet kulturális és történelmi egységét,
- erűsítse a határon innen és tűl élű magyarok közötti kapcsolatot,
- emlékeztessen a kűzűs nyelvre, hagyományokra és identitásra.

- Tűrténelem - Padlet
- Hagyományok - Padlet

Június 5. | Kűrnyezetvűdelmi vilűgnap

A Fűld a mi kűzűs otthonunk. Ezen a napon azt űnnepelűk, hogy milyen szűp a természet, és azt is, hogyan tudunk rű jobban vigyűzni. Minden nap tehetűnk valamit azért, hogy jobb barátai legűnk a természetnek. Pélűdűl: nem szemetelűnk az erdűben vagy az utcán, űvűjuk az állatokat és a nűvényeket, spűrolunk a vűzzel és az árammal, fűkat, virágokat űltetűnk.

- Kidolgozott programterv: A Fűld napja, Online játűkok
- Hallgasd meg!

Jeles napok júniusban

Szent Iván hava – Nyárelő – Napisten hava

Június 5. | Gábor Dénes születésnapja - Nobel-díjas tudós

Gábor Dénes (1900–1979) magyar származású fizikus, aki új dimenziót nyitott a képalkotásban. Legfontosabb eredménye a holográfia elvének kidolgozása (1947), amely lehetővé teszi a fény hullámtulajdonságainak kihasználásával háromdimenziós képek rögzítését és visszaállítását. Munkáját széles körben alkalmazzák ma is a tudományban, iparban és biztonságtechnikában. Eredményeiért 1971-ben fizikai Nobel-díjat kapott.

- [Feltalálók](#)
- [Holográfia](#) [Hologram kivetítése házilag](#) (1:44p)

Június 6. | Baross Gábor születésnapja - közlekedésügyi miniszter

Baross Gábor (1848–1892) közlekedési miniszter volt, akit gyakran „a *vasminiszter*ként” emlegetnek. A 19. század végén ő modernizálta a közlekedést:

- fejlesztette a vasúthálózatot
- szervezettebbé tette az áruszállítást
- korszerűsítette és bővítette a fiumei (Rijeka) kikötőt, ami akkor a Magyar Királysághoz tartozott.

Rijekában a mai napig az ő nevét viseli a kikötő (Porto Baross), emléktáblája is van.

- [Emléktábla Rijekában](#) [Baross Gábor dokumentum film](#) (14p)
- [Szobrá](#)t a Keleti pályaudvaron 1898. november 20-án avatták fel.

Június 6. | Bánki Donát születésnapja - feltaláló

Bánki Donát (1859–1922) gépészmérnök, feltaláló, egyetemi tanár, a magyar motorgyártás egyik úttörője. Csonka Jánossal ő fejlesztette ki a *porlasztót* másnéven karburátort 1893-ban, amely lehetővé tette, hogy a benzin és a levegő megfelelő arányban keveredjen a motorokban. A porlasztók előtt a motorok kevésbé voltak biztonságosak “visszarugtak”. Ez nagyban segítette a modern belső égésű motorok elterjedését. Motoros kerékpárt is tervezett.

Emellett nevéhez fűződik a Bánki-turbina, amely vízenergiát hasznosít, és ma is alkalmazzák kisebb vízierőművekben. Ha Budapesten jársz, látogasd meg a [Csonka múzeumot](#), közös találmányukat ott látod.

- [Bánki Donátról](#)
- [Bánki Donát](#) (4:32p)
- [Karburátor](#) [Hibás porlasztó](#) (2 p)
- [Hogy működik a karburátor](#) - igazi alkatrészszel mutatja (12p)

Jeles napok júniusban

Szent Iván hava – Nyárelő – Napisten hava

Június 8. | Szent Medárd napja

Szentként tisztelt frank püspök. 456 körül született Franciaországban, nemesi családban. A legenda szerint Szent Medárd negyvennapos esővel oszlatott szét egy táncoló és mulatozó csapatot, ugyanis nem hallgattak a szavára.

Napja régóta időjós nap: a népi megfigyelés szerint ha június 8-án esik az eső, akkor a következő negyven napon hasonló lesz az időjárás. Fordítva is így van: ha nem esik, akkor negyven napos szárazság következik. A várható termés szempontjából fontos nap.

- [Medárd napi népszokások](#), [Paksi Városi Múzeum](#) - békafogás, kézműves, [Medárd nemzetközi története](#)
- [Hallgass bele! Csepp, csepp, csepereg](#)

Június 13. | A magyar feltalálók napja

2009 óta ünnepeljük a magyar feltalálókat. Az első Budapesten született magyar Nobel-díjas, Szent-Györgyi Albert biokémikus, 1941-ben ezen a napon jelentette be találmányát, a C-vitamin előállításának eljárását.

A nap célja, hogy felhívja a figyelmet a magyar találmányokra, a magyar feltalálókra, elismerje az innováció és a kreativitás szerepét, inspirálja a fiatalokat új ötletek megvalósítására.

- [A legnagyobb magyar feltalálók \(15:01\)](#)
- [Magyar találmányok \(Wordwall\)](#)
- [Magyar feltalálók](#)
- [Padlet](#)

Június 14. | A véradók világnapja

A Véradók Világnapját 2004 óta minden évben június 14-én ünnepeljük, hogy köszönetet mondjunk az önkéntes véradóknak, és felhívjuk a figyelmet a biztonságos véradás fontosságára. A dátum Karl Landsteiner osztrák orvos születésnapja, aki 1901-ben felfedezte a különböző (A/B/O) vércsoportokat. Felfedezését később Nobel-díjjal jutalmazták. Egyetlen véradás 3 betegen segíthet. Ha teheted, te is adj vért!

- [Miért fontos a véradás? \(2:49p\)](#)
- [A vérvételről gyerekeknek \(2:29p\)](#)

Június 16. | Nagy Imre miniszterelnök és mártírtársai újratemetésének emléknapja

Nagy Imre 1953 és 1955 között, és az 1956-os forradalom alatt Magyarország miniszterelnöke volt. A forradalom leverése után két évvel, 1958. június 16-án Maléter Pál honvédelmi miniszterrel és Gimes Miklós államminiszterrel együtt hazaárulás vádjával elítélték és kivégezték. 1989-re már nagyon kommunista ellenes hangulat uralkodott. A fiatalok és az '56-os mártírok rokanai rehabilitációt követeltek. Ennek lépése volt Nagy Imre újratemetése június 16-án ünnepélyes keretek között. Június 16-a a demokratikus Magyarország történetének egyik legfontosabb napja. Orbán Viktor itt mondta el híres beszédét a Hősök terén, amelyben radikálisan, az egész ország füle hallatára követelte a szovjet csapatok kivonását és a szabad választásokat.

- [Padlet](#) - Nagy Imre beszéde (1p) [Orbán Viktor beszéde \(7:23p\)](#)

Jeles napok júniusban

Szent Iván hava – Nyárelő – Napisten hava

Június 19. | A független Magyarország napja

1991-ben ezen a napon hagyta el az utolsó szovjet katona is Magyarországot. Ezzel véget ért az ország 1945-ben kezdődött szovjet megszállása.

Június 21. | Nyári napforduló, a csillagászati nyár kezdete - Szentivánéj

A nyári napforduló az északi féltekén csillagászati nyár kezdetét jelzi (a déli féltekén pedig ekkor kezdődik a tél). A nyár ezután kb. 93 napon keresztül egészen az őszi napéjegyenlőségig tart. Ezen a napon leghosszabb a nappal, Magyarország földrajzi helyzetén körülbelül 15 óra 45 percig tart. Az északi sarkon pedig le sem nyugszik a nap: ilyenkor fehérek az éjszakák. Ekkor éri el a Nap a legmagasabb pontját az égen, és ekkor veti az év során a leghosszabb árnyékot.

Szentiván éj a fény, az élet, a szerelem és a termékenység ünnepére ilyenkor várják a szerelmes párokat akik átugorják este tüzet.

1. Párosító és házasságjósoló szerep

A tűzgrás egyfajta szerelmi próbatétel és jóvendülés is volt. Úgy tartották, ha a fiú és a lány kézen fogva ugorják át a tüzet, és az ugrás közben nem engedik el egymás kezét, akkor:

- Biztosan összeházasodnak, a házasságuk boldog, tartós és harmonikus lesz.
- Ha a lángok nem csaptak közéjük (vagy a füst nem vágott közéjük), az a tökéletes összhang jele volt.

2. Tisztító és rontásűző erő

A tűznek a népi hiedelemvilágban eleve tisztító erőt tulajdonítottak. A Szent Iván-napi parázs feletti átugrással a szerelmesek – és a közösség többi tagja is – letették a betegségeket, a rossz szellemeket és a rontást. A párok esetében ez azt jelentette, hogy megtisztulva, minden korábbi haragot vagy külső negatív hatást (például a szerelmi rontást, irigységet) hátrahagyva léphettek be a közös életbe.

3. Termékenységvarázslás

A nyári napforduló a természet erejének, a fény győzelmének és a bőségnek az ünnepe. A tűz átugrása a testi-lelki megújulást és a termékenységet is szimbolizálta. A párok azért is keresték a tűz áldását, hogy leendő családjuk békés, egészséges és gyermekáldásban gazdag legyen.

Egy kis hangulati plusz: A hagyományos Szentivánéji tűzgyújtást (tűzgyújtás, éneklés, virágdobálás) gyakran hosszas készülődés előzte meg, és a tüzet egészen addig ugrották, amíg az parázsig nem égett. A lányok gyakran illatos füveket, például menyasszonyi koszorút vagy gyógynövényeket dobtak a tűzbe ugrás előtt vagy után, fokozva a varázslat erejét. A tűz pogány eredetű, úgy hitték, ezen a fordulóponton a legvékonyabb a határ a túlvilág és a földi világ között a fizikai és rituális tisztulás és a Napot a fényt a jót, a tűzzel támogatták este mely mágikus védelmet biztosított a rossz a sötétség ellen.

- Napforduló - Sutori Szent Iván - Hagyományok háza (5 p)
- Szentivánéj Székelyföldön (34 p) Shakespeare: Szentivánéji álom előadás

Jeles napok júniusban

Szent Iván hava – Nyárelő – Napisten hava

Június 22. | Weöres Sándor születésnapja - költő

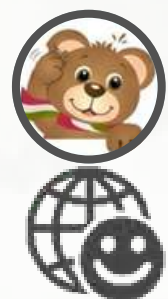
Weöres Sándor [ejtsd.: vörös] költő, műfordító, drámaíró. Színes, dallamos versein nemzedékek nevelődtek (Bóbita, 1955; Ha a világ rigó lenne, 1974). Szeretett játszani a szavakkal, a ritmussal, a képekkel: sok verse szinte olyan, mint egy népdal, dal vagy mondóka. A Galagonya című versét is biztosan minden gyerek ismeri. Mindössze tizenöt éves volt, amikor megjelent első verse, az Öregek, melyre Kodály Zoltán is felfigyelt és megzenésítette azt. Ezt követően több, mint 40 éven át dolgoztak együtt. Többek között Weöres és felesége, Károlyi Amy szövegeiből válogatta össze Kodály a Kis emberek dalai c. gyűjteményt.

- Ha vihar jó (1:41)
- Galagonya (Sutori)

Június harmadik vasárnapja | Apák napja

1908-ban az Egyesült Államokban kezdeményezték először az apák megünneplését. 1972-ben Richard Nixon, az akkori amerikai elnök, úgy döntött, hogy ezt az ötletet törvénybe iktatja. Ma már a világ számos helyén minden év júniusának harmadik vasárnapján köszöntik a gyermekek az apjukat. Magyarországon 1994 óta ünnepeljük az apukákat ezen a napon.

- Kidolgozott programterv, Spotiy csatorna, Online játékok
- Padlet ötletek

Június 23. | Olimpiai világnap

Az olimpiai játékokat, amelyek eredetileg az ókori Görögországban kezdődtek, ma is négyévente rendezik meg. Ez azért lehet így, mert 1894. június 23-án Pierre de Coubertin kezdeményezte a Nemzetközi Olimpiai Bizottság megalakítását, tehát az ókori olimpiák felújításának ötlete tőle származik. Érdekesség, hogy a 16 alapító tag között találjuk a magyar Kemény Ferencet is, aki később a Magyar Olimpiai Bizottság alapító titkára lett. 1948 óta ünnepeljük ezen a napon. Az olimpiai zászlóban öt karika látható, melyek a különböző földrészeket jelképezik. Magyarország az eddigi olimpiákon összesen 544 érmet szerzett. 1896-ban Hajós Alfréd úszásban két aranyérmet is szerzett.

- Olimpiatörténet (Sutori)
- Kidolgozott programterv: Sportok

Jeles napok júniusban

Szent Iván hava – Nyárelő – Napisten hava

Június 25. I Karinthy Frigyes születésnapja - író

Karinthy Frigyes (1887–1938) olyan történeteket írt, amiken egyszerre lehet nevetni és gondolkodni. Szerette kifigurázni az iskolát, a felnőtteket és az emberek furcsa szokásait. Az egyik legismertebb könyve a Tanár úr kérem, amiben vicces és néha kicsit kínos iskolai helyzeteket mesél el – például feleléseket vagy dolgozatokat, amiket sok diák jól ismer.

- Tanár úr kérem - Sutori
- Tanár úr kérem hangoskönyv (2:04)

Június 29. I Szent Péter és Szent Pál apostolok napja

A népi kultúrában június 29-e fontos fordulópont az évben: a magyar nyelvterület egészén úgy tartották, hogy ezen a napon a búza töve megszakad, így megkezdődhet az aratás. Az aratást manapság ünnepség is körülveszi, augusztus 20-án fejeződik be Szent István napján, amikor az aratás befejeződött és a megőrölt búzából sütik az első kenyeret. Az aratásnál nem voltak gépek, kaszával arattak, minden kézre szükség volt, így alakult ki a nyári szünet is, mert a gyerekeknek segíteniük kellett a munkában. Az első traktorok 1920-as években jelentek meg Magyarországon, de széles körben csak 1950-es évektől használták. Szerencsére megmaradt a nyári szünet! A témához kapcsolódóan majd az augusztusi jeles napoknál lesz még információ.

Vallásos hivatkozás: A „Péter-Pál napja”-ként nevezett ünnepnap az aratás mellett Szent Pétert és Szent Pált ünnepli: a két egyházatya a legendák szerint – eltérő évben ugyan, de – ezen a napon halt vértanúhalált.

Péter apostol Róma első püspöke volt, Jézus egyik tanítványa, aki Simon néven született. Néró császár uralma alatt mártírhalált halt. Rómában, a mai Szent Péter Bazilika helyén temették el.

Pál apostol Saul néven született a mai Törökország területén. Eleinte üldözte a keresztényeket, majd a Damaszkuszba vezető úton megtért, amikor megjelent neki Jézus. A „damaszkuszi út” és a „pálfordulás” kifejezések a mai napig a magyar nyelvhasználatban élő kifejezések.

- Aratási népszokások (4:51p)
- Jeles napok
- Péter és Pál - furfangos népmese
- A róka meg a farkas aratni megy - furfangos népmese